

LF dosnumas – organizacijos narių ir rėmėjų rankose

Visas pasaulis pamažu vaduojasi iš pandemijos gniaužtų. Lietuvių Fondui (LF), net ir pandemijos metu, ilsėtis nebuvo kada. Paramos reikia liuanistinėms mokykloms, vėl pradėtiems ruošti kultūriniais renginiams, lietuviškai spaudai ir daugybei kitų darbų darbelių. LF džiaugiasi dosniais nariais ir rėmėjais. Jų dėka galime dosniai remti išeivijos lietuvių veiklą ir kai kuriuos projektus Lietuvoje.

2021 m. gegužės 22 d. LF Pelno skirstymo komisija (PSK) rinkosi į posėdį. Siekiant COVID-19 pandemijos metu užtikrinti dalyvių saugumą, posėdžio komisija posėdžiaavo nuotoliniu būdu. Prie kompiuterių ekranų sėdo šių metų Pelno skirstymo komisija, kurią sudarė 3 LF nariai: Juozas Kapačinskas (pirmininkas), Saulius Čyvas, Marius Kasniūnas ir 3 JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) nariai: Laura Garnytė, Janina Udrienė, Virgus Volertas. Abiems pusėms atstovavo antrininkai: Dalius Vasys (LF) ir Žygtintas Januškevičius (JAV LB). Virtualiame posėdyje taip pat dalyvavo LF tarybos pirmininkas Tauras Bublys, LF valdybos pirmininkė Milda Davis ir LF vykdomoji direktorė Jūratė Mereckis. Sekretoriavo Vida Bieliauskienė.

LF projektų paramai ir studentų stipendijoms 2021 m. skyrė 1,411,359 dol., t. y. 9 proc. daugiau nei 2020 metais. Projektų paramai numatyta skirti 1,041,811 dol., stipendijoms – 369,548 dol.

LF įkurti specialios paskirties vardiniai fondai. Didžiausią šių fondų palūkanų dalį skirsto PSK, tačiau dalis šių fondų lėšų išmokamos pagal specifinius steigėjų pageidavimus ir nurodymus tiesiogiai mokslo įstaigoms Lietuvoje (kandidatus šioms stipendijoms gauti atrenka pačios mokslo įstaigos) ir Lietuvos bei JAV organizacijoms. 2021 m. paramos projektams iš vardinių fondų tiesiogiai bus išmokami 14,447 dol., stipendijoms – 29,548 dol.

Pirmajam 2021 m. svarstymui buvo pateikta 114 prašymų LF paramai gauti. Prašymai buvo suskirstyti į kategorijas ir pateikti pagal LF direktorių tarybos patvirtintą prioritetų sąrašą tokia tvarka: 1. JAV LB, 2. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB), 3. Įvairios JAV lietuvių organizacijos, 4. Kitų šalių lietuviškos organizacijos, 5. Paramos prašymai iš Lietuvos.

Atidžiai ir kruopščiai peržiūrėjusi atsiųstą medžiagą, komisija nutarė patenkinti 88 prašymus ir šių projektų paramai skyrė 905,075 dol. JAV LB skirti 501,450 dol. (55,4 proc.), įvairioms JAV lietuviškoms organizacijoms – 336,400 dol. (37,2 proc.), kitų šalių lietuviškoms organizacijoms – 35,225 dol. (3,9 proc.), PLB – 18,500 dol. (2 proc.) ir prašymams iš Lietuvos – 13,500 dol. (1,5 proc.).

Likusios 2021 m. projektų paramai numatytos lėšos bus skirstomos rudens posėdyje, kuris vyks 2021 m. spalio mėnesį. PSK Stipendijų pakomisė ir stipendijų skirstymo posėdį rinksis 2021 m. lapkritį.

Daugiausia lėšų paskirta projektams: JAV liuanistinėms mokykloms (155,000 dol.), Pasaulio lietuvių centrui, Lemont, IL (50,000 dol.), Dainavos stovyklai (35,000 dol.), Lituanistikos tyrimo centrui JAV lietuviškos periodikos skaitmeninimui (30,000 dol.), Phila-

Nuotraukoje iš k.: Jūratė Mereckis, Vida Bieliauskienė, Milda Davis, Juozas Kapačinskas (PSK pirmininkas), Saulius Čyvas, Janina Udrienė, Marius Kasniūnas, Žygtintas Januškevičius, Laura Garnytė, Tauras Bublys, Virgus Volertas ir Dalius Vasys.

delphijos lietuvių namų registravimui į Lietuvių kultūros centro nuosavybę (28,900 dol.), JAV LB Krašto valdybos finansinės veiklos efektyvinimui (26,000 dol.).

Po 25,000 dol. skirta JAV LB apylinkių renginiams ir bilietams jaunimui, Neringos stovyklai ir parodai „Jonas Mekas: The Camera Was Always Running“. JAV LB Krašto valdybos administracinės veiklos efektyvinimui skirti 22,500 dol., o po 20,000 dol. skirta JAV LB 70-mečio GALA renginiams ir koncertui „Vienybėje mūsų stiprybė“, Lietuvių išeivijos studentų stažuotei (LISS – 2021), „Draugo“ leidybai, Lituanistikos tyrimo centro archyvų išlaikymui bei Lietuvių namų pastato Balti-

morėje išlaikymui.

Savo nutarimą PSK perdavė LF tarybai patvirtinimui. LF tarybos posėdis vyko š. m. birželio 8 d., kuriame ir buvo patvirtinti PSK nutarimai. Po LF tarybos posėdžio buvo paskelbti PSK skirstymo rezultatai.

Tuo pačiu primename, kad nuo š. m. liepos 1 d. iki rugsėjo 1 d. bus primami papildomi prašymai LF paramai gauti. Antrajame LF Pelno skirstymo komisijos posėdyje pirmumo tvarka bus svarstomos tik naujos, pirmajam 2021 m. svarstymui neteiktos projektų paraiškos.

Studentų dėmesiui: 2021 m. rugpjūčio 1–spalio 1 dienomis priimamos paraiškos 2021–2022 mokslo metų LF

stipendijoms gauti.

Nuoširdžiai dėkojame visiems PSK nariams už didžiulį darbą skirstant LF paramą lietuviybės projektams. Taip pat tariame ačiū LF vykdomajai direktorei Jūratei Mereckis ir LF administracijos darbuotojoms už kruopštų medžiagos paruošimą PSK posėdžiui, kas leido komisijos nariams nuodugnai ir efektyviai dirbti.

LF širdingai dėkoja visiems nariams ir rėmėjams už dosnią paramą. Daugiau apie 2021 m. paramą projektams ir finansuotų projektų sąrašą rasite Fondo tinklalapyje www.lietuviufondas.org, skiltyje „Parama projektams / Ataskaitos“.

LF inf.

Lietuva susirūpino diasporos vaikų švietimu

Atkelta iš 3 psl.

Jau ne vienerius metus vadovaujate Bostono liuanistinei mokyklai, rašote vadovėlius, iš kurių mokosi ne vienos liuanistinės mokyklos mokinukai. Esate žmogus, kuriam labai rūpi čia gyvenančių vaikų liuanistinis švietimas, tautinė tapatybė. Papasakokite apie savo pedagoginę veiklą.

Esu liuanistė, kalbininkė (baigiau liuanistiką Vilniaus universitete 1992 m.). Lietuvių kalbos mokau visą gyvenimą. Vilniaus universitete dirbau Lituanistinių studijų katedroje, dėščiau lietuvių kalbą svetimkalbiams, taip pat dėščiau Somerville ir Bostono kalbų institute.

Bostono liuanistinėje mokykloje dirbu nuo 2000 m., jai vadovauju nuo 2011 m. 1993 m. parengiau vadovėlį kartu su Loreta Vilkiene svetimkalbiams („Kalbėkime lietuviškai“, Vilnius, 1993), 2013 m. pasirodė mano sudarytas žodynas „Lithuanian-English/English-Lithuanian Practical dictionary“, (NY). Drauge su Rita Mikelionyte parengiau Lietuvių kalbos ugdymo programų seriją (nuo 1 iki 10 kl.) JAV liuanistinėms mokykloms. Parengtos ir keturios mokymo priemonės „Kalbos žingsniai“ (4 dalys) pagal šias programas. Šiuo metu bendradarbiauju su Marylando universiteto Taikomosios lingvistikos skyriumi, rengiu vadovėlius penktai ir šeštai klasėms.

Vis dėlto, tikriausiai tenka susidurti su tuo faktu, kad net liuanistinės mokyklos koridoriuose, pasibaigus pamokoms, mokiniai neretai tarpusavyje kalbasi anglų kalba. Kaip jūs pati vertinate šią realybę?

1992 metais Prahos universitete bendrosios kalbotyros katedroje vienerius metus studijavau psicholingvistiką – vaikų dvikalbystę. Igyjau žinių, kurios praverčia dabartiniame darbe, o taip pat ir šeimoje. Dalis mūsų mokyklos vaikų šeimoje su savo tėvais kalbasi lietuviškai. Tačiau šeimoje suaugusiųjų pasaulis juos moko būtines kalbas. Bendraudami su tėvais, jie neįgyja žaidimo kalbos praktikos, todėl su ben-

draamžiais jiems lengviau kalbėtis anglų kalba, kuria kalba amerikietiškoje mokykloje. Lietuvių kalba yra paveldo kalba, gimtoji tėvų kalba. Tai nėra čia augančio vaiko pagrindinė kalba. Bet liuanistinėje mokykloje mokiniai jos išmoksta. Tai, kad vaikai mokosi liuanistinėje mokykloje – didelė dalimi ne tik šeimos, bet ir mokyklos, ir lietuvių bendruomenės nuopelnas.

Beje, mūsų mokykloje yra nemažai – net 75 proc. mišrių šeimų mokinių, kurie kalba lietuviškai. Ir tikrai ašarą spaudžia, kai baigiantis virtualiai lietuvių kalbos pamokai, prie ekrano prisėda mokinio tėvelis, kuris yra kitos tautybės, ir gražiai lietuviškai pasako: „Ačiū, mokytoja, gera pamoka buvo“.

Paminėjote, kad mokslai apie dvikalbystę pravertė ir šeimose?

Mano vyras yra Amerikos lietuvis Erikas Narkevičius. Jo tėtis buvo lietuvis, o mama – portugalė. Susipažinome prieš 27-erius metus Vilniuje, kai Erikas atvyko į Vilniaus universitetą mokytis lietuvių kalbos. Aš tuo metu dirbau universitete. Susituokėme, turime tris vaikus – dukrai Kristinai dabar 25-eri, sūnui Lukui – 23-eji, o jaunėliui Andriui 22-eji. Visi kalba lietuviškai. Jauniausias sūnus Andrius lietuviškoje mokykloje ir vaikščioti išmoko. Atsinešdavau jį į pamokas ir atiduodavau pasaugoti savo vaikų laukiančioms mamoms. Taip mokyklos koridoriais sūnus ir žengė savo pirmuosius žingsnius. Tačiau mano vaikų tėvynė yra Amerika, o jų grįžimas gyventi į Lietuvą nebūtų grįžimas, o emigracija. O kad užsienio lietuvių šeimose gimę ir užaugę jauni žmonės norėtų gyventi ir dirbti Lietuvoje, priklauso ne tik nuo šeimos ir liuanistinės mokyklos, bet ir nuo pačios Lietuvos. Jiems labai svarbu girdėti jos balsą ir žinoti, kad Lietuvai tikrai reikia diasporoje gyvenančių lietuvių.

Kalbėjosi **Virginija Petrauskienė**